

Årsrapport Karmøy RG 2004

Av Arnt Kvinnesland

Summary: 11 members ringed a total of 9050 birds during the year. Our 31st season resulted in 2270 pulli (25 %) and 6759 adults. 101 species were ringed. No new species were added to the ringing list.

The highest pulli numbers ever were reached for eleven species with highest numbers of White wagtail *Motacilla alba* (154), Nuthatch *Sitta europea* (128), Tawny owl *Strix aluco* (104) and Marsh tit *Parus palustris* (61). Interestingly we ringed some broods of our two British immigrants: the Stonechat *Saxicola torquata* and the Pied wagtail *Motacilla alba yarrellii*. Negative population trends can be seen in the relatively small numbers of ringed Whinchat *Saxicola rubetra*, Pied flycatcher *Ficedula hypoleuca* and Starling *Sturnus vulgaris*. And alarming the zero result for Eagle owl *Bubo bubo*, Wryneck *Jynx torquilla*, Wood warbler *Phylloscopus sibilatrix*, Willow tit *Parus montanus* and Twite *Carduelis flavirostris*.

Many seabirds had a bad breeding season; not due to food shortage, but due to the high feral mink population. A recently established Cormorant *Phalacrocorax carbo* colony in the Boknafjorden, is increasing. And the Fulmar *Fulmarus glacialis* is still going strong. And good news for a treated species: New all times high was reached for the Red-backed shrike *Lanius collurio*: 16 chicks were ringed during summer.

Catches of adult birds on autumn migration at Blikshavn netting site turned out to give the best season ever for 4 species: Chiffchaff *Phylloscopus collybita*, Blue tit *Parus caeruleus*, rosenfink and dompap. Most frequently ringed were Blue Tit (554), Lesser Redpoll (474), Redwing (456) and Brambling (311).

Among species with much lower ringing figures than expected we find rødstjert, løvsanger, fuglekonge, flycatchers, kjøttm, and Greenfinch. The warblers, except from gransanger and munk, and other African migrants reached normal numbers or below.

A recovery highlight: A Common Tern ringed as pull at Bygnes, Karmøy 30.06.00, was controlled and equipped with an extra Brit.Mus. ring at seal Sands 23.08.00. The same bird was controlled by a Norwegian ringer in Namibia 21.10.01 and was back to its native grounds in Norway to breed in June 03. In the end of May 04 this male tern was back on breeding location again – and for the second time to get the season spoiled by the mink.

Albino løvsanger ringmerket på Blikshavn 04.07.04.

"Vellykkt hekking i storskarv-kolonien ved Bokn også i

Makrellterna som ble kontrollert både i England og

Stjertmeisen hekket på Karmøy for første gang på flere

Dompap-invasjonen ble den mest oppsiktsvekkende

Foto: Arnt
Kvinnesland.

2004.
Foto: Arnt
Kvinnesland.

Namibia var tilbake på holmen i Karmsundet 29.05.04 hvor den kom til verden i juni 2000.
Foto: Arnt
Kvinnesland.

år. Dessuten opptrådte den uvanlig tallrikt utover høsten.
Foto: Arnt
Kvinnesland.

begivenheten i løpet av høsten.
Foto: Arnt
Kvinnesland.

Merkeåret

Karmøy Ringmerkingsgruppe bestod av 11 merkere i 2004. Disse var A-merkere: Oskar K. Bjørnstad, Dag Fjeldstad, Arnt Kvinnesland, Einar Selvåg, Jarl A. Skrunes, Frank Steinkjellå og Thom Ole Vedø. B-merkene var Frank Bergtun, Dag Brynjelsen, Stein Folkedal og Hans Inge Hansen. I begynnelsen av året fikk vi endelig tatt A-prøven, og tre nye merkere tok B-prøven.

Totalt ble det merket 9050 fugler i 2004, litt færre enn året før. Nedgangen skyldes at det ble merket forholdsvis lite unger. Pullus-andelen endte på 25% mot 37% i 2003. Ringmangel i hekketida, førte til at vi måtte kutte ut det meste av meisemerkingen. For det andre hadde ternene et mislykka år, ikke pga matmangel, men fordi minken oppsøkte alle saltvannskoloniene. Dessuten er bestanden av fiskemåke og hettemåke, som før gav høye merketall, nå på et alarmerende lavt nivå i hele regionen. Av voksne fugler ble det en liten oppgang fra fjoråret. Antall merkearter ble hele 101, mot 94 foregående år.

Hekkesesongen

Pullus-merkingen skjedde etter etablert mønster og i de samme områdene som tidligere år, dvs. hovedsakelig i kommunene Karmøy og Tysvær. Det ble oppnådd nye merkerekorder for tre kassehekkende arter: kattugle (104), løvmeis (61) og spettmeis (128). Det ble også satset på fangst av voksne kattugler. Av 25 ugler var 14 egenkontroller! Den eldste var merket som unge i 1993. Innsatsen på sjøfugl var god, men mye ruskevær hindret større merketall. Dessuten var minkbestanden på topp igjen, noe som resulterte i et bunnår for ternene, spesielt for rødnebbterna. Avisoppslag om minkproblemet førte til at Karmøy kommune fra og med 2005 gjeninnfører skuddpremien. Ringmerkingsgruppa vil koordinere innsatsen mot minken i Karmøy framover. Det ble ny merkerekord for storskarv. Kolonien som vi oppdaget i fjor og som gav oss våre første 8 merkinger av arten, resulterte i 32 unger med ring i år. Vi er også fornøyde med over hundre merkinger av havhest-unger, i tillegg til 35 adulte som gav egenkontroller helt tilbake til 1984. Krykkjekolonien på Jarstein ble ødelagt av ukjent predator og trolig kom ingen av ungene vi hadde merket på vingene. For første gang benyttet vi fargeringer på stormåker. Hundre ringer ble brukt på Hydro-området, og det gikk ikke lang tid før det kom gjenfunnsmeldinger fra utlandet. Det ble ikke merket mange rovfuglene, men høsehauken trives fortsatt i distriktet og gav oss et fint antall unger med ring. For småfuglene utenom kassehekkerne, ble det nye topptall for bl.a. linerle (154) og svartryggerle (9). Vi har etter hvert fått erfaringer med tornskatas valg av hekkebiotoper og fikk merket 16 reirunger! Stjertmeis-kull ble merket for første gang.

Blant arter som kom dårlig ut av denne hekkesesongen var vendehals, bøksanger og bergirisk. Ikke ett eneste kull ble funnet. For en tidligere så tallrik hekkefugl som bergirisk er dette

alarmerende. Også barskogsmeisene sleit. En viktig grunn til dette er den økende mårbestanden på Karmøy, f.eks. ble alle kassene vi sjekket med hekkende granmeis og toppmeis ødelagt. Også en stor del av stær-kullene helt inntil husveggene ble mårmåt. Andre arter som viste nedgang fra foregående år var låvesvale, buskskvett og svarthvit fluesnapper. Hubroen har store problemer. Det har ikke vært unger å merke på de tradisjonelle hekkeklassene på Karmøy siden 2001.

Høstfangsten

Nettfangst foregikk fra juli til november, i hovedsak på Blikshavn, Sør-Karmøy. De siste to-tre årene har vi kommet i gang med en ny, fast fangstplass på Erland i Tysvær kommune, og tallene for høsten lover bra for nye sesonger. Mot slutten av høsten ble det nettfanget litt fugl på Falnes (SØ-Karmøy) og på Matland (N-Karmøy). Natlige utflukter etter havsvale ble det ikke noe av i år. Heller ikke fuglene i takrøyrsumpene fikk kjangs til å gå i nettene. Fangst på foringsplasser har foregått på Blikshavn, Høyenes, Matland og Erland. Noen timer med nettingruse i Tarevika førte til at over 60 vadere fikk ring, inkludert tre polarsnipen og en brusfugl.

Høstfangsten på den faste nettlokaliteten på Blikshavn, ble med få unntak ganske forutsigbar. Av de årlige artene gikk omtrent halvparten fram i antall i forhold til gjennomsnittet for alle høstsesongene (23 år). Nye årsrekorder ble likevel bare satt av fire arter: gransanger, blåmeis, dompap og rosenfink. Blåmeis-invasjonen toppet seg en måned seinere enn normalt og pågikk gjennom hele november. Med unntak av den tredje beste årssummen for stjertmeis, ble det svært beskjedne tall for de andre meisene. Dompap-invasjonen var det mest oppsiktsvekkende som skjedde i løpet av høsten. 86 merkinger på lokaliteten er nesten like mye som summen for alle tidligere høster (97). Trostene hadde en relativt god høst. Antall merkinger synes å følge mengden av rognebær. Og de røde delikatessene var det ganske mye av, men matfatet tok tidlig slutt. Det samme gjorde trostefangsten. Sangerne var stort sett godt representert, men med enda en svak sesong for løvsangeren. Gransangeren har derimot gått jevnt fram i antall over lang tid, med ny topp i år. Munken ligger fortsatt høyt. Rødstrupen endte godt over normalen og gikk i tillegg fram i forhold til i fjor. Det samme gjorde bjørkefinken og sisikene. Polarsisik ble merket for første gang siden 1995. Den eneste rovfuglen som gikk i netta var spurvehauk. Til tross for mange sjeldne, østlige og fremmede arter rundt om i landet, ble det magert med slike hos oss denne høsten. Unntakene var 4 gulbrynsangere og 2 rosenfinker.

Blant taperne i fangfeltet høsten 2004 finner vi et bredt utvalg arter. Med nedgang fra i fjor og under snittet for hele perioden finner vi bl.a. linerle, rødstjert, fuglekonge, svarthvit fluesnapper, granmeis, svartmeis, kjøttmeis, spettmeis, stær og grønnefink. Kun en merket rødstjert er dårligste resultat siden merkingen startet i 1982. Blant arter som ikke viste seg i netta i det hele tatt var vendehals, flaggspett, buskskvett, steinskvett, bøksanger, pilfink og bergirisk.

Nettfangst utenom Blikshavn førte til nye årsrekorder for gulspurv og sidensvans. Merking på foringsplasser, viser tilbakegang i antall grønnefink for fjerde år på rad.

Gjenfunn og kontroller

Vi mottok i alt 87 gjenfunnsmeldinger fra sentralen i 2004 mot 74 året før. 30 fugler ble tilbakemeldt fra utlandet, noe som er litt ned fra i fjor. 21 fugler ble gjenfunnet innenlands og 17 lokalt*. I tillegg fikk vi svar på 19 kontroller av fremmede norskmerkete fugler.

Våre 30 fugler til utlandet fordelte seg på ni land med flest til Storbritannia (10), Nederland (6), Danmark (4) og Frankrike (3). Tre funn utenfor Europa: to makrellterner til Namibia og ei til Senegal. Utenlandsfunnene fordelte seg på 15 arter med flest funn av svartbak (8), makrellterne (5) og grønnfink (3). Første gjenfunn av storskarv merket i Nord-Rogaland: En unge i koloni ved Bokn 29.6.03, ble skutt på den franske Biscaya-kysten 1.2.04. Aldersrekord i løpet av året ble satt av en fiskemåke merket på Hydro-området, Karmøy, 2.7.85 og avlest med kikkert i Lincolnshire, England, 10.11.03 (18-4-8).

Blant innenlandsfunnene er en 1k svarttrost på Karmøy i 16.11.98 drept mot vindu på Smøla i hekketida, 19.7.04. En jernspurv på Blikshavn 11.9.03 ble drept mot vindu i Fyllingsdalen, Bergen 3.5.04. Ei havsvale på Karmøy 4.8.03 var på Herøy, Møre 5 dager seinere.

Det ble gjort 224 egenkontroller* i løpet av året. Blant spurvefuglene dominerte som vanlig grønnfink (59), kjøttmeis (30), blåmeis (29), svarttrost (14) og løvsanger (8). De eldste blant småfuglene var en granmeis og en løvmeis. Begge ble merket som unger våren -98 og kontrollert på foringsplass i nær merkested i februar -04. I alt ble 14 kattugler innfanget og kontrollert på hekkeplasser. Den eldste var merket som unge i 1993. Av 46 havhester kontrollert på reir på Ferkingstadøyane og Urter, var 10 egenkontroller. Den eldste var merket som pull i 1984. En var merket som voksen i 1985. Ingen av de kontrollerte var merket som unger etter 1996. Bare en av ti hadde byttet koloni (fra Urter til Ferkingstadøyane). En av havhestene hadde utenlandsk ring. Den var typisk nok merket som unge i Skottland i 1983 - på den tida da koloniseringen av Rogaland foregikk for fullt.

Blant de norske fremmedkontrollene det var mange blåmeiser. De bekreftet et kjent vandringsmønster langs kysten fra Sørøstlandet til Rogaland i løpet av høsten. Noen av disse fortsetter videre nordover: En blåmeis merket på Karmøy 29.9.03, ble kontrollert på Møre 21.3.04. Andre drar åpenbart i motsatt retning: En blåmeis merket på Møre 27.9.03 ble kontrollert på Karmøy bare to uker seinere. To kjøttmeiser merket som unger i Mandal og Kvinesdal var begge på Karmøy i oktober. En litt uvanlig grønnfink-kontroll: hann merket Nedre Eiker, Buskerud 1.3.03 (overvintrende?), var på Karmøy etter tre uker. Ei kjapp havsvale var på Karmøy 4.8.03 og på Herøy, Møre 9.8.03.

Ei makrellterne som fikk ringen avlest på hekkeplass i Karmsundet 29.05.04, var merket som unge samme sted 30.6.00. Terna hadde fått påsatt en ekstra ring på rasteplassen Seal Sands i England 23.08.00. Og ikke nok med det. 21.10.01 ble samme fuglen kontrollert i Namibia. I juni 2003 var den tilbake i kolonien i Karmsundet. Terna viste tegn til macho oppførsel, men begge hekkesesongene (2003-04) mislyktes pga mink.

Utenom denne terna kontrollerte vi 10 fugler, de fleste grønnfinker, med utenlandsk ring i løpet av året, men vi mangler fortsatt data på de fleste av disse. En brunsisik kontrollert i Tysvær, var ikke uventet merket i Sør-Sverige.

* Lokale gjenfunn og egenkontroller er definert som 0-30 km mellom merke- og funnsted. Dersom det er under 3 km mellom merke- og funnsted, må det ha gått minst tre måneder mellom merking og gjenfunn for at det reknes med.

E-post: arntk@online.no